

Nr 571

Av herr **Sundin m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition nr 28, med förslag till vissa kreditgarantier åt svensk varvsindustri, m. m.*

(Lika lydande med motion nr 697 i Andra kammaren)

I proposition nr 28 föreslås finansieringshjälp till den svenska varvsindustrien i form av statliga kreditgarantier å sammanlagt 550 milj. kronor. Av detta belopp avser 150 milj. kronor finansieringen av verksamheten vid Uddevallavarvet aktiebolag. Den fortsatta driften vid Uddevallavarvet skall vidare tryggas genom att staten och Eriksbergs mekaniska verkstads aktiebolag gemensamt ikläder sig ansvaret. Enligt det preliminära avtal, som träffats med Eriksbergsbolaget, skall staten och nämnda bolag svara för hälften vardera av ett aktiekapital i Uddevallavarvet på 40 milj. kronor.

Såsom framgår av propositionen gäller det för Uddevallavarvets vidkommande att trygga sysselsättningen för cirka 3 000 personer. De i propositionen föreslagna åtgärderna måste från dessa utgångspunkter anses riktiga och motiverade med hänsyn till vad en aktiv konjunkturpolitik kräver. I och för sig skall det visserligen sägas, att statlig aktieteckning endast i undantagsfall bör förekomma med hänsyn till den lägre effektivitetsgrad, som kännetecknar statlig företagsamhet. En rationell drift av Uddevallaföretaget synes emellertid garanterad genom den i avtalet intagna bestämmelsen att Eriksbergsbolaget skall ha rätt och skyldighet att leda driften vid Uddevallavarvet.

Arbetsmarknadsläget kännetecknas för närvarande av en tilltagande ojämnhet. Inom vissa delar av landet har man betydande sysselsättnings-svårigheter. Då det i stort sett är frågan om sådana områden, som sedan länge varit utsatta för avflyttning, måste utvecklingen betecknas som synnerlig allvarlig.

De åtgärder, som från regeringens sida förordats och vidtagits mot sysselsättnings-svårigheterna i sådana områden, är i stort sett endast ytterligare ökning av de rörlighetsstimulerande insatserna. Arbetskraft flyttas sålunda till de s. k. expansivorterna. Samhället har därmed kommit att aktivt medverka till en långtgående koncentration av näringsliv och bebyggelse till några få regioner i vårt land. De områden, från vilka avflyttningen sker, har redan nu fått stora svårigheter att upprätthålla en rimlig social och kulturell standard. Det allvarligaste i situationen är att den s. k. rörlighetspolitiken motverkar de lokala initiativen till vidareutveckling av näringslivet i de nämnda områdena.

Det väsentligaste måste vara att så långt möjligt koncentrera strävandena på att upprätthålla sysselsättningen inom de olika regionerna, så att åtgärderna för bortflyttning av arbetskraft till andra delar av landet kan undvikas eller åtminston väsentligt minskas. Det initiativ som tagits för upprätthållande av sysselsättningen i Uddevalla är härvidlag berömvärt. Utredningen om näringslivets lokalisering kan väntas avge sitt betänkande inom kort. Frågan om en aktiv lokaliseringpolitik, som kan stimulera företagsamhet och sysselsättning i de områden som nu har svårigheter med arbetstillfällena, kommer då upp till diskussion i hela sitt sammanhang. De menliga verkningar, som den s. k. rörlighetspolitiken redan medfört för aktiviteten inom de nämnda områdena, gör det emellertid nödvändigt med skyndsamma positiva åtgärder.

Instrument för en sådan sysselsättningsfrämjande politik finns redan i viss utsträckning. Den långivning och kreditgarantivning, som sker via företagareföreningarna, måste tillmätas stor betydelse ur lokaliserings- och sysselsättningspolitisk synpunkt. En aktivering av denna verksamhet framstår alltså som angelägen. Den torde emellertid inte kunna anses som tillräcklig i det nuvarande läget. Kreditstödet genom företagareföreningarna är begränsat i stort sett till hantverk och småindustriföretag. Det kan emellertid anses nödvändigt, att även andra företag tillförsäkras kapital för upprätthållande av sysselsättningen. Den kreditgarantivning, som föreslås i propositionen för varvsindustrien, kan härvid tjäna som förebild. Det torde också vara anledning att pröva möjligheterna av en direkt långivning utöver den som nu sker genom företagareföreningarna.

Frågan om ett sådant särskilt kreditstöd i de sysselsättningssvaga områdena synes med hänsyn till de ökade sysselsättningssvårigheterna böra prövas så skyndsamt som möjligt. Lämpligast torde prövningen kunna göras genom särskild beredning inom Kungl. Maj:ts kansli, då därigenom bättre överblick över sysselsättningsläget i dess helhet bör kunna vinnas. Härvid förutsättes givetvis, att nära samråd sker med företagareföreningarna och länsarbetsnämnderna i de berörda områdena.

Med stöd av vad ovan anförts hemställas,

att riksdagen vid behandlingen av propositionen nr 28 i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om skyndsamt prövning och förslag angående särskilt kreditstöd till företag i sysselsättningssvaga områden för upprätthållande av sysselsättningen i enlighet med vad i motionen har anförts.

Stockholm den 13 februari 1963

Sven E. Sundin

Bertil Jonasson

Nils Theodor Larsson